

Pälkäneen kunnanhallitukselle ja Pälkäneen kunnanvaltuustolle,
Pälkäneen kunnanjohtajalle, Johtavalle rakennustarkastajalle

Asia: Muistutus Pälkäneen kunnan uuteen rakennusjärjestysehdotukseen 2026 (rakennusjärjestyksen diaa-rinumero 579/10.03.00.00/2023): Kukkia-järven Natura 2000- statuksen huomioiminen ja sen edellyttämä kohtelu rakennusjärjestyksessä. Pälkäneen kunta on valmistellut uutta rakennusjärjестystä 1.1.2025 voimaantulleen Rakentamislain (säädöstunnus 751/2023) kunnalliseksi täydennykseksi.

Kukkian suojeluyhdistys ry esittää, että Pälkäneen kunta liittää rakennusjärjestysehdotuksen 2026 Natura-osioon oman Kukkialle nimetyn osion vaadituista rakentamiseen liittyvistä toimenpiteistä. Näillä säädöksillä varmistetaan Kukkian Natura 2000- statuksen mukainen vesialtaan suojelu rantarakentamisen osalta.

Kukkia-järvi on osa Natura 2000 -verkostoa valtakunnallisesti arvokkaana vesiluontokohteena. Uhanalainen vesisaniainen ormio kasvaa Suomessa ainoastaan Kukkialla. Lisäksi Kukkia on monipuolisen vesilintukantansa perusteella tunnistettu kansainvälisesti merkittäväksi lintualueeksi (IBA, Important Bird Area). Kukkian ekologinen tila on heikentynyt erinomaisesta hyvään vuonna 1995, ja nykykehityksellä se on jo lähellä laskea hyvästä tyydyttävään.

Kukkian vedenlaatu on sekä viranomaisseurannan että kansalaisten havaintojen perusteella merkittävästi heikentynyt. Aiemmin kirkkaan ja karun Kukkia-järven talviaikainen näkösyvyys on viime vuosikymmeninä vähentynyt yli kahdeksasta metristä vähän yli kahteen metriin, ja veden ravinnepitoisuudet ovat noususuuntaisia. Ilmastonmuutos aiheuttaa lisähaasteita: vetiset talvet ja keskimäärin kahdella asteella kuumenneet kesät edistävät osaltaan rehevöitymiskehitystä.

Kukkian vedenlaadun heikkenemisen vaikutukset näkyvät jo selvästi. Matalat lahdet ovat rehevöitymässä ja kasvamassa umpeen. Sinilevää esiintyy vuosittain. Veden tummeneminen ja samentuminen haittaavat merkittävästi järven ravintoketjua, kalastoa, vesilintuja ja kasveja. Kukkian aiemmin runsas vesilintukanta on puolittunut, ja jotkut aiemmin yleiset lajit kuten telkkä ovat lähes hävinneet. Vuonna 2021 tehdyssä koekalastuksessa todettiin pienten kalojen runsastuminen siinä määrin, että tuloksen perusteella Kukkian tila olisi hyvän sijasta vain välttävä. Kukkian Natura 2000-luokituksen yhtenä perusteena oleva valtakunnallisesti uhanalainen ormio on kirkkaan veden pohjakasvi, jonka menestymistä veden samentuminen ja pohjan liettyminen vakavasti uhkaavat.

Kukkian ainutlaatuisten luontoarvojen huomioiminen Pälkäneen kunnan uudessa rakennusjärjestyksessä on järven hyvän ekologisen tilan säilyttämisen kannalta välttämätöntä. Kukkian ravinnekuormituksesta 20% tulee haja-asutuksesta, josta merkittävä osa on rannoilla sijaitsevia kausiasuntoja ja kesämökkejä. Kaikki rakentaminen lähelle rantaa lisää ravinteiden ja kiintoaineksen valumista järviveteen, kun niitä pidättävä rantakasvillisuus poistetaan rakennelmien tieltä. Lisäksi ilman lupaa ja valvontaa tapahtuva rantarakentaminen voi lisätä jätevesistä johtuvaa ravinnekuormaa. Rakennusjärjestyksessä tulee edellyttää riittäviä suojavyöhykkeitä rannan ja rakennusten välillä sekä rantakasvillisuuden ja rantapuiden säilyttämistä.

Luonnonsuojelulain (2023) mukaan uhanalaisen kasvin elinympäristöä tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen luonnonarvoja ei saa heikentää. Viranomaisen on lain mukaan edistettävä luonnon monimuotoisuuden suojelua toiminnassaan, myös rakentamisen ohjauksessa. Esitämme, että 1) Kukkian Natura 2000 -status maintainaan Pälkäneen rakennusjärjestyksessä erikseen järven vesialtaan lisäkuormituksen estämiseksi, ja 2) kunta järjestää riittävän neuvonnan Natura-lainsäädännön edellyttämistä suojelutoimenpiteistä kaikille rantakiinteistöjen omistajille. Jo nyt syntyneiden muutosten korjautuminen edellyttää onnistuessaankin vuosikymmeniä kestävä työtä. Uuden rakentamisen aiheuttamaa lisäkuormitusta on rakennusjärjestyksellä erikseen säädeltävä.

Kukkialla 8.8.2026

Kukkian suojeluyhdistys ry:n hallituksen puolesta

Eija Gaily

puheenjohtaja

p. 0407038019, eija.gaily@fimnet.fi

Marjo Taajamaa

sihteeri

p. 0405487913, marjo.taajamaa@gmail.com